

บทคัดย่อ

การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้สำหรับผู้ปฏิบัติงานทางด้านการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการรับความรู้ด้านการสร้างเมืองหรือชุมชนแห่งการเรียนรู้ผ่านรูปแบบของชุดฝึกอบรมทางไกล 2) พัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการสร้างเมืองหรือชุมชนแห่งการเรียนรู้และ 3) ทดลองใช้และประเมินชุดฝึกอบรมทางไกลการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้สำหรับผู้ปฏิบัติงานทางด้านการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

การดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการศึกษาข้อมูลภาคสนามเพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล ในส่วนของการศึกษาข้อมูลภาคสนามนั้นผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างจากบุคคล 3 กลุ่มคือ ผู้บริหาร นักวิชาการ และบุคลากรระดับปฏิบัติงานของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจากทุกภาคทั่วประเทศ สุ่มจังหวัดมาภาคละ 3 จังหวัด จังหวัดละ 2 อำเภอ อำเภอละ 3 ตำบล ได้ผู้บริหาร กศน. จังหวัดและอำเภอ 36 คน นักวิชาการกศน. 48 คน และบุคลากรปฏิบัติงานระดับอำเภอและตำบล 264 คน รวม 348 คน เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามสำหรับแต่ละกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา ขั้นที่ 2 การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล ผู้วิจัยนำข้อมูลจากขั้นที่ 1 ทั้งภาคทฤษฎีและภาคสนามมาสังเคราะห์เพื่อสร้างชุดฝึกอบรมทางไกล จากนั้นจัดสัมมนาผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้ข้อเสนอแนะต่อชุดฝึกอบรมแล้วผู้วิจัยปรับปรุงชุดฝึกอบรมนำไปหาประสิทธิภาพ ขั้นที่ 3 ทดลองใช้และการประเมินชุดฝึกอบรมทางไกล ผู้วิจัยสุ่มอย่างง่ายสำนักงาน กศน. จังหวัด 1 แห่ง แล้วสุ่มศูนย์ กศน. อำเภอ 5 แห่ง แต่ละแห่งสุ่มผู้ปฏิบัติงานระดับอำเภอ 5 คน ระดับตำบล 5 คน รวมทั้งสิ้น 50 คน เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างทำแบบประเมินก่อนเรียนแล้วศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลเป็นเวลา 2 สัปดาห์ แล้วกลับมารวมกลุ่มกันเพื่อสรุปและทำแบบประเมินหลังเรียน พร้อมตอบแบบสอบถามความคิดเห็นต่อชุดฝึกอบรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่า t-test และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร นักวิชาการและบุคลากรระดับปฏิบัติมีความเห็นสอดคล้องกันว่าความรู้เรื่องการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ปฏิบัติงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ผู้ปฏิบัติงานฯ มีความต้องการในระดับมากที่จะได้รับความรู้เรื่องนี้ เนื้อหา

ความรู้ที่ต้องการประกอบด้วย แนวคิด หลักการและกระบวนการในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ทั้งหมด รวมทั้งการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายและประชาชน

ชุดฝึกอบรมทางไกลที่สร้างขึ้นประกอบด้วย สื่อสิ่งพิมพ์และวีดิทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์มีเนื้อหา 3 หน่วย คือ หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ หน่วยที่ 2 ขั้นตอนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ หน่วยที่ 3 กรณีตัวอย่างสังคมแห่งการเรียนรู้ สื่อวีดิทัศน์ เป็นการนำเสนอกรณีตัวอย่างการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อเสริมความรู้จากสื่อสิ่งพิมพ์ ชุดฝึกอบรมที่สร้างขึ้นได้รับการรับรองจากผู้ทรงคุณวุฒิและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ชุดฝึกอบรมนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเพิ่มพูนความรู้แก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานทางด้านการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อส่งเสริมให้ทุกพื้นที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ต่อไป

คำสำคัญ ชุดฝึกอบรมทางไกล สังคมแห่งการเรียนรู้ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

Abstract

The study has 3 main objectives: 1) to study situation, problems and needs of the educators who work in the field of Non-formal and Informal Education for obtaining knowledge about developing learning society or learning community through a distance learning package; 2) to develop a distance learning package on developing learning society or learning community ; 3) to try out and evaluate the distance learning package on developing learning society or learning community .The research was carried out in 3 steps: The first step composed of studying related theory, concepts and research and conducting field study. For the field study, the samples included 3 groups of people from 12 provinces, 24 districts and 72 sub-districts from every part of the country. They were:1). 36 administrators of the provincial and district non-formal and informal education centres ; 2).48 educators who work at the provincial centres; and 3).264 educators who work at at the district and sub-district centres .The total samples was 348 people. The research instruments were 3 set of questionnaires for the 3 groups of samples. The data were analysed by frequency, means, standard deviation and content analysis. The second step was developing a distance learning package on developing learning society or learning community by synthesizing all data from step 1.After that it was proposed to the 10 experts in the field through a seminar for comments and suggestions. Then it was adjusted and tested to meet the designed efficiency level. Step 3. were trying out and evaluating the learning package with 50 educators in 1 randomly selected province. Ten educators, 5 from district and another 5 from sub-district level were randomly selected from each of the 5 districts. In the first day, the samples were oriented with the distance learning package and did the pre-test. Then they were assigned to study the distance learning package on their own about 2 weeks. After that, they came back as a group for conclusion the lesson, completing the post test and the questionnaire on opinion about the learning package. The data were analysed by frequency, means, standard deviation, t-test and content analysis.

The main findings were that the administrators, educators at provincial level and educators at local level agreed that knowledge about developing learning society is necessary for

educators who work in the field of non-formal and informal education. They needed this kind of knowledge at a high level. The contents required composed of: concept, principle and process of developing a learning society and also the participation of people and networks. The developed distance learning package composed of printed media and a VCD. The printed media composed of 3 units: 1. Basic knowledge about learning society, 2. Principle and process of developing learning society, 3. Developing learning society for Thai society. The VCD proposed examples of learning society as additional knowledge of the printed media. The proposed distance learning package was accepted by the experts in the field and it met the designed efficiency. The result of trying out showed that the educators who studied the distance learning package had the post-test score significantly higher than the pre-test score. They were satisfied with both the printed materials and the VCD in the learning package at a high level. It can be used for providing knowledge for the educators who work in the field of non-formal and informal education in creating and promoting learning society through out the country.

Keywords: distance learning package, learning society, non-formal and informal education

